ROLUL ADMINISTRATORULUI INSOLVABILITĂŢII ŞI AL INSTANŢEI DE JUDECATĂ ÎN PROCEDURA DE VOTARE, CONFIRMARE ŞI REALIZARE A PLANULUI PROCEDURII DE RESTRUCTURARE

Daniela STRATULAT

CZU: 347.736:347.95 stratulatdaniela.v@gmail.com

This work is one of the few national scientific researches with reference to the restructuring procedure, including the most recent legislative changes. It tries to clarify the civil procedure aspects for the application of the plan of the restructuring procedure to the debtor. It is also proposed to make the procedure more efficient by implementing preventive restructuring and increasing the professional training of insolvency administrators, while increasing the quality of supervision of the application of the plan restructuring procedure.

Procedura restructurării la nivel legislativ se consideră o instituție relativ tânără în plină dezvoltare, mergînd mână de mână cu realitățile sociale și modernizarea continuă a mediului de afaceri. Din practică, datorită monitorizării ineficiente și procedurii prea lungi ca timp, procedura se soldează cel mai des cu neexecutarea conformă a planului procedurii de restructurare (în continuare – PPR), debitorul trecând în procedură de faliment.

În lumina legislației de specialitate, restructurarea reprezintă procesul de realizare a unui set de măsuri financiare, organizatorice, operaționale și juridice, orientate spre remedierea financiară și economică a întreprinderii pe bază de capitalizare, de reorganizare, de schimbare a structurii activelor și de modificare a procesului operațional de producție, precum și de alte măsuri care nu contravin legislației în vigoare [1, art.2]. Analizând etapele procesului de restructurare, prevăzute în alin.1 art.182 din Legea insolvabilității (în continuare – LI), constatăm că legiuitorul specifică patru etape distincte, esențiale procedurii de restructurare: întocmirea planului; aprobarea planului; implementarea planului; respectarea condițiilor stipulate în plan. Procedura de restructurare este aplicată de către instanța de insolvabilitate, în baza unei hotărâri luate de Adunarea Creditorilor. Actul de dispoziție al instanței insolvabilității este încheierea judecătorească. Odată cu aplicarea procedurii de restructurare, administratorul insolvabilității capătă un șir nou de competențe, drepturi și obligații specifice și necesare procedurii de restructurare. În literatura de specialitate, în mai multe rânduri au fost puse în discuție reglementările și practica judiciară privind modul de administrare al debitorului la etapa de implementare a planului, subliniindu-se importanța stabilirii de către instanța de insolvabilitate a pragului concret de împuterniciri oferite administratorului insolvabilității. Pe de o parte, art.210 (1) LI prevede: „După ce hotărârea

de confirmare a planului procedurii de restructurare devine definitivă și irevocabilă, debitorul reintră în dreptul de administrare a masei debitoare în conformitate cu planul confirmat…"; pe de altă parte, același alineat stipulează faptul că acest lucru are loc „sub supravegherea sau sub conducerea administratorului insolvabilității". Reieșind din prevederea art.210 alin.(1) din Lege, instanța urmează să specifice împuternicirea administratorului la emiterea încheierii de aprobare a planului procedurii de restructurare, fie de supraveghere, fie de conducere a debitorului, în concordanță cu Planul de restructurare confirmat. Cu părere de rău, în practica judecătorească este des întâlnită indicarea în încheiere a sintagmei „sub supravegherea sau sub conducerea administratorului insolvabilității", care dă naștere unei situații de conflict al împuternicirilor și abuz în raport cu debitorul.

Subiecții care pot propune planul sunt debitorul, administratorul insolvabilității, autoritățile administrației publice centrale sau locale, adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor.

Art.182 LI stabilește etapele procedurii de restructurare: întocmirea planului; aprobarea planului; implementarea planului; respectarea condițiilor stipulate în plan. Aprobarea are loc prin acceptarea PPR de către Adunarea Creditorilor (art.202 LI) și, respectiv, prin confirmarea lui de către instanță (art.204 LI). Acceptarea este divizată legal în adunarea de examinare și în cea de votare, care, de regulă, au loc concomitent, dar la cerere pot fi desfășurate separat. Reieșind din complexitatea planului de restructurare și din necesitatea eficientizării maxime a acestuia, considerăm binevenită bifurcarea adunării de examinare și a celei de votare, dar în termene restrânse pentru evitarea tergiversării. Considerăm esențială atragerea obligatorie a unor experți, pentru aprecierea eficienței planului, atât din punctul de vedere al mecanismelor legale, cât și al celor aplicative (strategii financiare, optimizare, management etc.). Așa cum planul propus de Administrator are prioritate, considerăm că acesta ar trebui să fie responsabilizat legal pentru calitatea aplicativă a PPR.

Actul de dispoziție al instanței de insolvabilitate prin care se confirmă/respinge aplicarea planului procedurii de restructurare este hotărârea judecătorească. Instanța verifică doar respectarea cerințelor legale din procedura propunerii și acceptării PPR, însă nu se examinează eficiența reală a PPR în scopul redresării debitorului. În acest sens, propunem **introducerea testului de viabilitate** [2], recomandat de legislația UE, încă la etapa deciziei de aplicare a procedurii de restructurare și obligativitatea unui plan de acțiuni expertizat (în cadrul PPR) ce include mecanisme de redresare a activității debitorului.

Termenul legal de executare al planului este de 3 ani. În cazuri excepționale, temeinic motivate, și cu condiția că debitorul a respectat planul de restructurare în primii 2 ani, durata restructurării poate fi prelungită, prin hotărâre a Adunării Creditorilor, o singură dată, pe un termen de până la 2 ani. La cererea părții interesate, instanța de insolvabilitate dispune încetarea supravegherii fie în cazul executării sau asigurării executării creanțelor supravegheate, fie în cazul expirării termenului pentru procedura de realizare a planului procedurii de restructurare. În cel de-al doilea caz se depune o

nouă cerere introductivă, care va avea ca efect intrarea în faliment și lichidarea patrimoniului debitorului fără a mai fi necesară dovada insolvabilității lui. Legea nu prevede nici actul și nici procedura prin care urmează a se dispune încetarea supravegherii. Interpretarea sistemică a legii în vigoare ne permite să afirmăm că, în vederea încetării supravegherii, instanța de judecată urmează să adopte o încheiere judecătorească [3, p.127]. În practică identificăm spețe în care, în urma nerealizării planului și adoptarea încheierii privind admiterea unei noi cereri introductive cu intentarea falimentului, debitorul contestă încheierea cu recurs. Pentru a evita tergiversarea procesului, CSJ, prin Recomandarea nr.101 din 9 februarie 2018, indică faptul că nu se contestă cu recurs încheierea privind admiterea cererii introductive, cu intentarea procedurii falimentului, în caz de nerealizare a planului procedurii de restructurare – art.115 (1) lit.d), art.217 (1), (2) și (6) LI [4] .

Pe lângă analiza pur juridică, nu trebuie să neglijăm nici scopul de bază al acestor reglementări, care este unul mai degrabă de natură socială și economică. Actualmente, legea este axată excesiv pe satisfacerea datoriilor față de creditori. Termenele lungi ce tergiversează procedura nu fac decât să adâncească debitorul în datoriile pe care le are; lipsa de reglementări exprese permite de multe ori altor participanți la proces să săvârșească acțiuni în detrimentul debitorului; lipsa pregătirii continue a administratorilor de insolvabilitate lipsește de multe ori debitorul de șanse și strategii eficiente de remediere rapidă a situației. Totuși, considerăm că debitorul aflat în dificultate și supus restructurării ar trebui să fie tratat, inclusiv de lege, într-o altă lumină, și anume – ca o valoare socială, economică, științifică, inovațională și în unele cazuri chiar culturală.

Referințe:

1. Legea insolvabilității, nr.149 din 29.06.2012. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 2012, nr.193-197.
2. Directiva (UE) 2019/1023 a Parlamentului European Și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 (Directiva privind restructurarea și insolvența).
3. MACOVEI, Gh. *Procedura de declarare a insolvabilității.* Chișinău, 2016, p.127.
4. Recomandarea CSJ *Cu privire la aplicarea prevederilor legale, referitoare la examinarea unor categorii de cereri și contestarea actelor de dispoziție ale instanței de insolvabilitate, emise în cadrul procesului de insolvabilitate,* nr.101 din 9 februarie 2018.

Recomandat
***Gheorghe MACOVEI**, dr., conf. univ.*